

Dato 11.09.18

Dokumentnavn Innspill til ny folkehelsemelding
2019

Innspill til ny stortingsmelding om folkehelse

I forbindelse med utarbeiding av *Folkehelsemeldingen 2019* deltok [Norsk kulturskoleråd](http://www.kulturskoleradet.no) på innspillsmøte i Oslo 3. september. Vi takker både for invitasjonen til møtet og for en interessant dag. Norsk kulturskoleråd oppfatter at eldre- og folkehelseministeren med invitasjonen signaliserer at kultur og kulturskolen har, og skal ta, en rolle i folkehelsebegrepet. Det er svært gledelig, fordi det i kulturskolen, som en del av kommunens samlede tjenestetilbud, ligger et stort potensial som tjenesteyter i kommunens folkehelsearbeid.

I arbeidet for å fremme folks helse og trivsel er det, som ministeren sa på innspillsmøtet, viktig å innta fugleperspektiv, og løfte blikket utover eget departement, kommunale enheter og egne båser. I arbeidet med å bryte ned «silotenking» kan vi med fordel inspireres av FNs bærekraftsmål, mål nr. 17: *Samarbeid for å nå målene*, og med lett omskriving si at

- Vi når ikke målene hvis vi ikke får det til for alle, og vi må gå sammen på nye måter for å nå *kommunens tøffeste mål*.

I denne sammenhengen er det god folkehelse for innbyggerne som er kommunens «tøffeste mål», uavhengig av sosiale og kulturelle forskjeller.

I arbeidet med et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid er det nødvendig med en systemisk tilnærming. Det er viktig å benytte de infrastrukturelle mulighetene som allerede ligger i kommunene, parret med mulighetene som ligger i lovverk og gode intensjoner formulert i ulike stortingsmeldinger.

Opplæringsloven § 13-6 pålegger alle kommuner å ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket eller kulturlivet for øvrig. Det betyr at alle kommuner har en arena hvor mestring og glede har hovedfokus, og der den lokale kulturskolen er en samarbeidsaktør for både skole og fritidskulturliv.

I [Rammeplan for kulturskolen](#) fremheves kulturskolens mandat som lokalt ressurscenter i kommunen. Kulturskolens tilbud organiseres innenfor tre opplæringsprogram med ulik profil og oppbygging. Breddeprogrammet er et av opplæringsprogrammene. I dette opplæringsprogrammet er hovedintensjonen utadrettet virksomhet, basert på samarbeid som favner bredt:

- *I kulturskolens rolle som lokalt ressurscenter inngår også samarbeid med helsesektoren, bl.a. med barnevern, sosialtjeneste, flyktningtjeneste, helsesøster og eldreomsorg.* (Rammeplan for kulturskolen 1.5.1, s. 9)

I Meld. St. 19 (2014-2015) – *Folkehelsemeldingen Mestring og muligheter* poengteres viktigheten av å stimulere til etablering av sosiale nettverk, deltakelse og sosial støtte i hverdagslivet i både barnehage, skole og arbeidsliv, og viktigheten av å legge til rette for deltakelse i frivillige organisasjoner, kulturliv og nærmiljø. Her spiller kulturskolen en sentral rolle som bindeledd mellom opplæring og frivillighet, mange kommuner benytter også kulturskolen som arena for inkludering av nyankomne og andre som av ulike

årsaker kjenner på følelsen av utenforskap. Kulturskolens hovedmålgruppe er barn og unge, men Rammeplan for kulturskolen åpner for et bredere nedslagsfelt. I mange kommuner har kulturskolen rolle som ressurs for opplæring, opplevelse og aktivitet også for eldre innbyggere i kommunen. Norsk kulturskoleråd har innledet et samarbeid med [Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg](#). Samarbeidet fokuserer folkehelse og samarbeid mellom kulturskolen og andre aktører i dette arbeidet. Som et av tiltakene i dette samarbeidet arrangeres det i september en [konferanse innen Musikkbasert miljøbehandling](#). Konferansen samler kommuner i Helgelandsregionen for kompetanseheving og erfaringsutveksling innen fagområdet.

Folkehelsemeldingen fra 2014-15 fremstiller en videreutvikling av Dahlgren & Whiteheads modell fra 1991 som viser påvirkningsfaktorer for psykisk helse (Figur 2.2). I arbeidet med den nye folkehelsemeldingen er det tid for ytterligere utvikling av modellen, og skrive inn kulturskolen som medspiller i kommunenes arbeid med folkehelse.

Mestring og glede bidrar til god folkehelse, og det ligger et stort potensial for folkehelsearbeid i økt samarbeid mellom kulturskolen og øvrige deler av kommunenes tjenestetilbud. I KS' medlemsdialog [Kultur for fremtida](#) (2018) påpeker mange i innspillene at det ligger et uutnyttet potensial i kulturskolen. (Pkt 6.2, s. 28). Norsk kulturskoleråds viktigste innspill i arbeidet med den nye folkehelsemeldingen er derfor at en i arbeidet må se på kraften som ligger i kunst- og kulturfagene når det gjelder god psykisk helse, følelse av mestring, tilhørighet og deltakelse. I kommunale kulturskoler fins kompetanse og infrastruktur. En tydelig forventning til kulturskolen som aktør i det kommunale folkehelsearbeidet vil bidra til å kunne realisere det som må være en felles arbeidsplan: god folkehelse for alle.